

Protokoll fört vid pleniföredragning

Infrastrukturavdelningen

Trafikbyrån

Närvarande

KS – CG – TA – MN – WV

Frånvarande

MP – NF

Justerat

Omedelbart

Ordförande

Lantråd

Katrin Sjögren

Föredragande

Minister

Mika Nordberg

Protokollförelse

Vägingenjör

Björn Ekblom

Ärende/Dnr/Exp.

Beslut

Nr 3

Vägplan för ombyggnad av landsväg nr 40 etapp 3
inklusive separat gång- och cykelväg sträcka Bjärström -
Emkarby, Finström

ÅLR 2015/1795

133 II

Landskapsregeringen beslöt besvara Högsta Förvaltningsdomstolens
skrivelse enligt bilaga II 16P03.

TILL HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLEN

YTTRANDE

1. HÄNVISNING

Besvär över Ålands landskapsregerings beslut i ärende ÅLR 2015/1795 644-645 T10 av 3.12.2015.

2. PARTER

Ändringssökanden Karl-Johan Jansson, i egenskap av ägare till fastigheterna Berg 5:14 och Andelshandeln 5:5 i Bjärström, Finströms kommun och Göran Jansson i egenskap av nyttjanderättsinnehavare till bl.a. bostadshuset på Berg 5:14.

Ändringssökandens ombud Fastighetsbyrå Karlsson
Sven-Olof Karlsson
Norra Esplanadgatan 5
22100 Mariehamn

Motpart Ålands landskapsregering
FO-nummer 0145076-7
PB 1060, AX 22 111 Mariehamn

Motpartens Kontaktperson Björn Ekblom, bjorn.ekblom@regeringen.ax

3. BEMÖTANDE

3.1. Inställning till besvär

Ålands landskapsregering yrkar att det av ändringssökanden inlämnade besvären över landskapsregeringens beslut i ärende ÅLR 2015/1795 644-645 T10 av 3.12.2015 förkastas.

4.2. Beslutet har tillkommit i laga ordning

Ålands landskapsregering har vid upprättandet och fastställandet av vägplan för ombyggnad av landsväg nr 40, sträckan Bjärström-Emkarby, sektion 3900-6650, inklusive ombyggnad av anslutningar samt byggande av en parallell gång- och cykelväg i Bjärström, Kulla och Emkarby byar i Finströms kommun (Bilaga 1 och 2) följt alla lagkrav vad gäller upprättandet och fastställandet av vägplanen. Landskapsregeringen har 31.1.2013 och 15.2.2013 hållit informationsmöten med berörda markägare gällande förslaget till vägplan (ärende ÅLR 2013/415, ärendet avslutat och har fått nytt diarienummer ÅLR 2015/1795 i samband med fortsatt behandling). Kallelse till mötena delgavs genom brev daterade 14.1.2013 (Bilaga 3) respektive 30.1.2013 (Bilaga 4).

Eftersom linjedragningen (ärende ÅLR 2015/1795 daterad 4.11.2015) är i stort sätt identiskt med vägplanen i ärende ÅLR 2013/415 i vilket ärende ett markägarmöte ägt rum för samma sträcka, förutom att gång- och cykelbanan placerats närmare vägen än tidigare gällande sektionerna 6300 – 6650, och vissa andra smärre åtgärder, för att delvis tillmötesgå markägarnas önskemål, gjorde väghållaren bedömningen att ytterligare

ett markägarmöte i ärende ÅLR 2015/1795 inte var nödvändigt. Vaghållaren informerade istället samtliga markägare om att vägplanen ånyo utställs per brev 9.3.2015 samt att berörda och markägarna kunde erhålla allt efterfrågat material elektroniskt vid förfrågan.(bilaga 5).

Beslut om att ställa ut vägplan togs 5.3.2015 (Bilaga 6). Utställningen av vägplan och möjligheten att inkomma med påminnelser delgavs genom annons i Tidningen Nya Åland och Ålandstidningen 11.3.2015. Förslaget till vägplan ställdes, i enlighet med 25 § 2 mom. landskapslag (1957:23) om allmänna vägar i landskapet Åland ut för allmänt påseende under tiden 11.3.2015 - 26.3.2015 på kommunkansliet i Finströms kommun (Bilaga 7) och hos Landskapsregeringen under tiden 6.3.2015 – 7.5.2015 (Bilaga 8). Till vägplanen fanns en miljöberättelse och en vägplanebeskrivning bifogade vid utställandet. Dessa är daterade 3.3.2015 och inte som ändringssökanden angivit 3.4.2015.

Under utställningstiden inkom fem påminnelser, vilka bemöttes och hanterades i enlighet med 40 § förvaltningslag (2008:9) för Åland, förvaltningslagen. Efter att utställandet ägde rum har vissa ändringar gjorts i vägplanen vad gäller linjedragningen för gång- och cykelbanan sektion 6300 – 6650 där gång- och cykelbanan placerats närmare vägen än tidigare, för att delvis tillmötesgå markägarnas önskemål. I övrigt har endast gjorts ändringar av text i miljöberättelsen orsakat av museibyråns påminnelse, anläggande av utterpassage enligt påminnelse från miljöbyrån, flyttande av en busshållplats för att bättre slippa åt en lastramp för fastigheten Andelshandel 5:5, flyttat en infart från sektion 5500 höger till Söderkullavägen 50 av trafiksäkerhetsskäl, flyttat en busshållplats från sektion 6625 vänster till 6450 vänster, med Finströms kommuns tillstånd och rörläggande av ett dike på Söderkullavägen mot fastigheten Nygård 4:43. Vaghållaren gjorde bedömningen att ändringarna, föranledda av påminnelserna, inte var av sådan karaktär att de skulle ha fordrat ett nytt utställande av vägplanen. Landskapsregeringen fastställde 3.12.2015 vägplanen (ÅLR 2015/1795, 644-645 T10. Bilaga 9)

Ålands landskapsregering har i enlighet med 3 kap. landskapslagen om allmänna vägar, uppfyllt alla bestämmelser gällande planläggningsförfarandet och utredningskraven samt iakttagit förvaltningslagens bestämmelser. Landskapsregeringens beslut i ärende ÅLR 2015/1795 644-645 T10 av 3.12.2015 (Bilaga 9) har därmed tillkommit i laga ordning.

4.3. Landskapsregeringens befogenheter

Enligt 24 § 1 mom. landskapslagen om allmänna vägar fastställs vägplaner av landskapsregeringen. Landskapsregeringen har således haft befogenhet att fatta beslut i ärende ÅLR 2015/1795 644-645 T10 av 3.12.2015

4.4. Beslutet är förenligt med lag

Landskapsregeringen har inte utfört en miljökonsekvensbedömning, MKB, i enlighet med 3 § landskapslag (2006:82) om miljökonsekvensbedömning, i den lydelse den har i landskapslagen 2012:49, vilket enligt ändringssökande skulle vara nödvändigt med

anledning av de förändrade förhållanden som fastigheterna kommer att få vad gäller insyn och buller. Eftersom vägplanen följer den nuvarande sträckningen och ingen trafikökning förväntas till följd av projektet konstateras, utgående från 5 och 6 §§ landskapsförordningen (2012:50) om miljökonsekvensbedömning, att projektet inte medför en sådan betydande miljöpåverkan som avses i landskapslagen och – förordningen. Det har därför inte funnits någon skyldighet för landskapsregeringen att utföra en miljökonsekvensbedömning. Landskapsregeringen har dock upprättat en miljöberättelse för att redogöra för projektets påverkan på miljön, landskapsbilden, naturmiljön, rekreation samt kultur- och fornminnesmiljön. Landskapsregeringen vill i sammanhanget även poängtera att det av vägplanen enbart framgår att vägen är dimensionerad för 90 km/h och att hastighetsbegränsningen på sträckan alltså inte är fastställd. Beslut om hastighetsbegränsning kommer att fattas, med hänsyn till omgivande faktorer, efter att vägen färdigställts.

Ändringssökanden anser vidare att Landskapsregeringen uppenbart brustit i sin skyldighet att iakttä bestämmelserna i landskapslag (2008:124) om miljöskydd, miljöskyddslagen, och i synnerhet dess 4 §. Syftet med vägplanen är att förbättra trafiksäkerheten på sträckan vilket huvudsakligen uppnås genom byggande av gång- och cykelväg och förbättrade siktförhållanden. Den planerade ombyggnaden följer den ursprungliga vägsträckningen varvid landskapsregeringen, inom ramen för att uppfylla syftet, ska ha ansetts vidtagit sådana åtgärder som rimligen kan krävas för att negativ miljöpåverkan begränsas.

Enligt ändringssökanden kommer bostadshuset på fastigheten Berg 5:14 att skadas av sprängningsarbetet som utförs inom vägprojektet. En protokollförd besiktning verkställs alltid inför sprängningsåtgärder för de objekt på berörda fastigheter som kan antas ligga inom riskområde för sprängningsarbete. Därtill placeras vibrationsmätare på husen under byggnationsarbetet för att mäta amplituder vid sprängningsarbeten, vilket innebär att man noggrant kan övervaka vibrationspåverkan på fastigheter och vid behov vidta åtgärder eller avbryta sprängningarna. I det fall att sprängningsarbetet föranleder skador åtgärdas dessa av entreprenören. Ett av väghållarens generella krav i entreprenadhandlingarna är dessutom att huvudentreprenören ska ha en ansvarsförsäkring på minst 1 000 000 euro som säkerhet för eventuella skador som entreprenören vållar tredje part.

Ändringssökanden har i sitt besvär framfört en alternativ sträckning av vägen som skulle löpa helt söder om bykärnan. Som utgångspunkt planerar landskapsregeringen utbyggnader av vägnätet längs redan befintliga vägsträckningar och utgående från en ändamålsenlig avvägning mellan olika intressen. Detta bland annat för att begränsa miljöpåverkan samt för att ändamålet med ombyggnaden ska uppnås på ett så förmånligt sätt som möjligt och utan att annan åsamkas större skada eller olägenhet än som är nödvändigt.

Enligt ändringssökanden har väghållaren underlåtit att utföra en bullermodullering. Väghållaren har för avsikt att i sedvanlig ordning utföra erforderliga bullermätningar både före och efter byggnationen. Detta för att utreda huruvida bullerplankets effekt motsvarar förväntningarna och får att utreda om eventuella andra bullerreducerande åtgärder bör vidtas. Försämras boendemiljön genom exempelvis ökade bullernivåer, trots vidtagna åtgärder, är detta en fråga som regleras i

samband med vägförrättningen som hålls efter det att projektet färdigställts. Bullerplanket är inte angivet i vägplanen eftersom det inte kommer att anläggas inom vägområdet utan på ändringssökandens fastighet i gränsen mot vägområdet. Anläggandet av bullerplanket har från väghållarens sida varit ett förslag till åtgärd för att tillmötesgå ändringssökanden med anledning av den påminnelse han har lämnat in i samband med att vägplanen ställdes ut. I landskapsregeringens genmäle åtar sig väghållaren att bygga och bekosta ett bullerplank. Landskapsregeringen vill även påpeka att frågor gällande bullerplank och andra åtgärder enligt praxis utreds i samband med vägförrättningen eller efter att byggnationen färdigställts och eventuella konsekvenser kan konstateras.

Enligt 26 § 5 mom. landskapslagen om allmänna vägar ska till vägplan fogas en beräkning av kostnaderna för vägens byggande. Kostnaderna ska enbart anses vara riktgivande för hela vägbyggnadsprocessen och beror i slutändan på de anbud som väghållaren erhåller i samband med att projektet upphandlas.

Enligt ändringssökanden har det inte utretts hur anslutningen till fastigheten 60-405-5-6 ska ordnas.

Vid projekteringen av vägprojektet har väghållaren gjort en inventering av de befintliga infarterna på sträckan. Utgående från inventeringen har det av trafiksäkerhetsskäl gjorts bedömning av hur och var infarterna kan placeras för att uppnå största möjliga trafiksäkerhet på sträckan. Vid bedömningen har hänsyn tagits till att användarna inte drabbas av oskäliga men i annat än att de i vissa fall får dela infarter med sin rågranne.

Frågeställningen som ändringssökanden ställer är inte en fråga som kan lösas genom en vägplan, utan är av lantmäteriteknisk art, och kan endast behandlas genom antingen en regelrätt lantmäteriförrättning eller så kan frågan utredas i samband med vägförrättningen.

Landskapsregeringen har således inte brustit i sin utredningsskyldighet.

Ålands landskapsregerings beslut om att inte anlägga en djurtunnel i vägplanen, grundar sig på vad som tidigare nämnts i genmälet till vägplanebeslutet (ärende ÅLR 2015/1795 644-645 T10 av 3.12.2015). De djurtunnlar som sökanden hänvisar till är anlagda för kreatursbesättningar samt hästar som så gott som dagligen drivs från beten till ladugårdar/stall och inte i något fall för fårbesättningar. En fårbesättning vistas oftast längre perioder på samma bete och har inte samma behov att återvända till fårhuset. En fårbesättning kan därtill enkelt flyttas med en för ändamålet lämplig släpvagn kopplad till personbil. Landskapsregeringen konstaterar dessutom att den djurtunnel som ändringssökanden hänvisar till i Drygsböle även fungerar som vattenavledare samt att det i Östanträsk och Ämnäs har förelegat ett större behov med anledning av vad som anges ovan. Landskapsregeringen har sammanfattningsvis gjort bedömningen att de förhållanden som förelåg i de nämnda fallen inte föreligger i detta fall. Fallen är inte att betrakta som lika.

4.5. Rättegångskostnader

Med hänvisning till 74 § förvaltningsprocesslagen (FFS 586/1996) ska ändringssökanden själv bära sina rättegångskostnader då detta inte kan anses oskäligt och då rättegången inte kan anses ha orsakats av ett fel hos landskapsregeringen.

Ålands landskapsregering förbehåller sig även rätten att vid behov inkomma med eventuell kompletterande material i ärendet.

Mariehamn den 19 februari 2016

ÅLANDS LANDSKAPSREGERING

Lantråd

Katrin Sjögren

Minister

Mika Nordberg

BILAGOR

1. Utställd vägplan daterad 3.3.2015
2. Fastställd vägplan daterad 4.11.2015
3. Kallelse till informationsmöte, 14.1.2013
4. Kallelse till informationsmöte, 30.1.2013
5. Informationsbrev med anledning av nytt utställande av vägplaneförslag för sträckan Bjärström - Emkarby
6. Beslut om att ställa ut vägplan, 27.6.2013
7. Delgivning, utställning av vägplaneförslag, Finströms kommun
8. Delgivning, utställning av vägplaneförslag, Ålands Landskapsregering
9. Beslut om fastställse av vägplan 3.12.2015
10. Delgivning, fatställande av vägplan, Finströms kommun
11. Delgivning, fastställande av vägplan, Ålands Landskapsregering